

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

po rozpoznaniu w sprawie z zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego M. B. na postanowienie prokuratora z 19 lipca 2021 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie [...],

w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 grudnia 2023 r.,

wniosku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie

zawartego w postanowieniu z 7 września 2023 r. sygn. akt II Kp 1741/21/S

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
Bochni.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 września 2023 r. sygn. akt II Kp 1741/21/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, na podstawie art. 37 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem przekazania sprawy z zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego M. B. na postanowienie prokuratora z 19 lipca 2021 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie [...], innemu sądowi równorzędnemu. Wnioskujący Sąd wskazał, że sprawa dotyczy zawiadomienia o

popęlnieniu przez M. P. – Zastępcę Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k., polegającego na niedopełnieniu obowiązków służbowych poprzez błędne nadanie korespondencji sądowej skierowanej do T. L. na adres pokrzywdzonego M. B. .

W ocenie wnioskującego Sądu dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie tego rodzaju sytuacja może stwarzać u postronnego obserwatora, przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w Sądzie w sposób obiektywny.

Jednocześnie wnioskujący wskazał, iż wszyscy sędziowie orzekający w II Wydziale Karnym tego Sądu wystąpili z żądaniem ich wyłączenia od rozpoznawania niniejszej sprawy z uwagi na dyspozycję art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. podnosząc, iż każdy z nich orzeka w sądzie będącym administracyjnie podległym Sądowi Okręgowemu, w którym M. P. pełni funkcje wiceprezesa. Podobnie wnioski złożyli również sędziowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich oraz IV Wydziału Gospodarczego tego Sądu. Każdy z sędziów, którzy takie wnioski złożyli, został wyłączony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Korzystanie z właściwości z delegacji przewidzianej ustawowo w przepisie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) – i jedynie w sytuacji, gdy zostanie wykazane, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia.

W niniejszej sprawie, istotnie, sprawa dotyczy odmowy wszczęcia śledztwa w sprawie z zawiadomienia o popełnieniu przez M. P. – Zastępcę Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. Z akt sprawy wynika, że zażalenie na decyzję złożył pełnomocnik pokrzywdzonego. Dla uniknięcia w takim wypadku zarzutów, które mogłyby rzutować na brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu sprawy, celowe jest, by była ona rozpoznana przez inny Sąd Rejonowy. Stanowisko takie jest zgodne

z dotychczasową praktyką Sądu Najwyższego (vide: m. in. postanowienie z 7 czerwca 2018 r. sygn. akt V KO 41/18, LEX 2506137).

Oczywiście minimalizację wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości sędziów w rozpoznawaniu tego rodzaju spraw, a tym samym respektowania gwarancji sprawiedliwego i rzetelnego procesu, można osiągnąć również przy wykorzystaniu wspomnianej instytucji wyłączenia sędziego, przewidzianej w art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. Jest to jednak obarczone niebezpieczeństwem, iż procedura wyłączenia poszczególnych sędziów od rozpoznania sprawy tylko wydłuży drogę do nieuchronnego skorzystania z właściwości delegacyjnej, prowadząc w konsekwencji do bezpodstawnego przewlekania rozpoznania danej sprawy. Tymczasem zasada szybkości procesu sądowego, statutowana w art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., jest równoważną składową prawa do sądu, które ma swoje źródło w art. 45 Konstytucji RP. Analiza jego treści prowadzi do konstatacji, iż prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki jest nie mniej ważne niż prawo do jej rozpoznania przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Świadczy o tym fakt, iż pozostaje pod ochroną tego samego art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, co winno być każdorazowo przedmiotem antycypacji adekwatności takich inicjatyw sądów do sytuacji procesowej w konkretnych sprawach, w ramach realizacji obowiązku przeciwdziałania nadużywaniu instytucji właściwości delegacyjnej i zachowania jej restryktywnego charakteru.

Mając na względzie zrozumiałą i przekonującą argumentację przedstawioną w uzasadnieniu wystąpienia sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do rozpoznania wniesionego środka odwoławczego, uznać należało, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem rozpoznania sprawy do innego sądu równorzędnego. Nic nie stoi obecnie na przeszkodzie, aby sądem tym był Sąd Rejonowy w Bochni. Pozostaje on w stosunkowo bliskiej odległości od Krakowa i ewentualny dojazd stron, nie powinien stanowić nadmiernej uciążliwości.

Z tych też powodów orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]